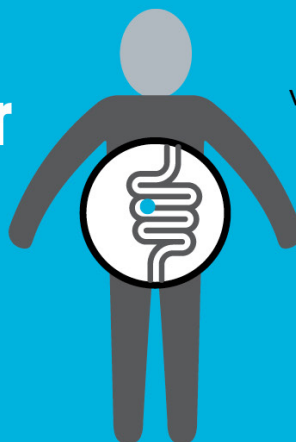

CASE CANCERSCREENING

Screeningar sparar vårdkostnader

Screeningar sparar
vårdkostnader Inbesparingar
i vårdkostnaderna
för tarmcancer som hittats
i en screening

20%

jämfört med cancer
som konstaterats
på annat sätt

CASE CANCERSCREENING: Screeningar för tidig diagnostisering och förebyggande av cancer

Var tredje finländare insjuknar i cancer under sin levnad. Antalet cancerdiagnoser ökar när befolkningen åldras. Cancersjukdomar är den näst allmännaste dödsorsaken hos finländare och står för 3,6 procent av hälsovårdens kostnader

Desto tidigare cancer diagnostiseras, desto sannolikare är det att patienten blir bättre.

Detta betyder också att vårdperioderna blir kortare och billigare. Specialsjukvårdens kostnader är lägre för de cancerpatienter som deltagit i screeningar än för dem som inte har deltagit i dem.

Cancerscreeningarna är ett effektivt och kostnadseffektivt sätt att främja tidiga diagnoser av cancer. I Finland genomförs två screeningsprogram: screening för livmoderhalscancer för 30–60 år gamla kvinnor och screening för bröstcancer för 50–69 år gamla kvinnor.

Screeningen för livmoderhalscancer och den planerade screeningen för tarmcancer kan också förebygga cancer. Screeningen upptäcker inte bara cancer i tidigt skede utan också förstadium till cancer. När förstadiumet behandlas, omvandlas det inte till cancer.

Screeningarna har tydligt minskat antalet cancerdödsfall. Screeningarna för livmoderhalscancer startade på 1960-talet. Medan screeningsprogrammet har pågått har antalet cancerfall minskat till en femtedel av det som det var på på 1960-talet. Screeningarna för bröstcancer har pågått sedan 1980-talet. Cancerdödligheten minskade med ca 33 % hos kvinnor som deltog i screeningen år 1992–2011 jämfört med en situation där screeningen inte fanns.

Undersökningar visar att de nuvarande screeningsprogrammen bör utvidgas. Screeningarna för livmoderhalscancer skulle också vara till nytta för dem som är 65 år gamla. Screening för bröstcancer bör omfatta också 74 år gamla kvinnor.

Ett liv
Njut varje dag.

Ett liv -hälsotalko arbetar i Finland för att stödja människors hälsa och välbefinnande genom hela livet. I projektet samarbetar Hjärnförbundet, Diabetesförbundet, Filha, Andningsförbundet, Föreningen för Mental Hälsa i Finland, Cancerorganisationerna och Hjärtförbundet. Duodecim är med som expertorganisation.

Screeningsprogrammet bör omfatta också screening för tarmcancer för alla 60–74-åringar. Tarmcancer är den tredje vanligaste canceren i Finland, och den är vanlig hos både män och kvinnor. Behandlingen för tarmcancer är ett av de dyraste cancerbehandlingarna och största delen av kostnaderna förorsakas oftast i ett skede där cancer inte längre kan botas. Om vi kan förebygga cancer genom att hitta förstadium eller cancer i ett tidigare skede kan vi spara både människoliv som pengar.

Kostnader och inbesparingar:

Screeningstestet för bröstcancer kostar ca 30 euro per kvinna. De som omfattas av screeningen får ett kallelsebrev vart annat år. En liten del av de som deltar i screeningen remitteras vidare till en tilläggsundersökning. Att omfatta 74-åringar i screeningen skulle innebära en tilläggskostnad på 4 miljoner per år (inkluderar både screeningstestet och eventuella tilläggsundersökningar).

Priset på ett screeningstest för bröstcancer är också ca 30 euro per person. Ett kallelsebrev skickas i huvudsak med fem års mellanrum. Att omfatta 65-åringar i screeningarna skulle innebära en tilläggskostnad på ca 1,1 miljoner euro per år (inkluderar både screeningstestet och eventuella tilläggsundersökningar).

Screeningstestet för tarmcancer kostar drygt 10 euro per person. Att starta screeningsprogrammet för alla som är 60–74 år gamla skulle innebära kostnader på ca 14 miljoner euro (inkluderar screeningstestet och eventuella tilläggsundersökningar).

Screeningarna minskar tydligt på cancerdödsfall. Därtill skär de ner kostnaderna på sjukhusvård eftersom de förebygger cancer, ger tidigare diagnoser och förkortar vårdperioder. Enligt beräkningar som baserar sig på ett screeningsförsök för tarmcancer visar att kostnaderna för specialsjukvård är ungefär 20 % lägre i fall där cancer har hittats i en screening än vad de är i fall där cancer har hittats på ett annat vis.

Observationer:

En liten del av de som deltar i screeningstesten remitteras på grund av screeningsresultaten vidare till en tilläggsundersökning. Kostnadsberäkningarna ovan inkluderar dessa tilläggsundersökningar. Priset på enbart screeningstest är lägre. Screeningstesternas priser kan variera från kommun till kommun eftersom screeningen utförs ofta av en extern tjänsteleverantör som kan erbjuda servicen med varierande priser.

Källor:

- <https://syoparekisteri.fi/seulonta/rintasyovanseulonta/>
- <https://syoparekisteri.fi/seulonta/kohdunkaulansyovanseulonta/>
- <https://syoparekisteri.fi/seulonta/suolistosyovan-seulonta/>
- Paulus Torkki, Riikka-Leena Leskelä, Miika Linna, Suvi Mäklin, Jukka-Pekka Mecklin, Petri Bono, Vesa Kataja & Sakari Karjalainen (2018) Cancer costs and outcomes in the Finnish population 2004–2014, *Acta Oncologica*, 57:2, 297-303, DOI: 10.1080/0284186X.2017.1343495
- Suvi Mäklin, opublicerad artikel, 2018

Ett liv
Njut varje dag.

Ett liv -hälsotalko arbetar i Finland för att stödja människors hälsa och välbefinnande genom hela livet. I projektet samarbetar Hjärnförbundet, Diabetesförbundet, Filha, Andningsförbundet, Föreningen för Mental Hälsa i Finland, Cancerorganisationerna och Hjärtförbundet. Duodecim är med som expertorganisation.